

Vet Aquí!

Butlletí lingüístic de la
Diputació de Girona

Desembre de 2011

RECULL *VET AQUÍ!* 2011

COM O COM A?

Com o com a?

Com és un adverbí de comparació que equival a les expressions *igual que*, *com si fos*, *de la mateixa manera que*, etc., i sempre va davant d'un nom o d'un adjectiu.

Es comporten com criatures.

[Es comporten com si fossin criatures, però són persones adultes.]

Són com dues gotes d'aigua.

En canvi, **com a** és una locució que equival a les expressions *en qualitat de*, *d'acord amb la condició de*, *amb caràcter de...* Amb aquest significat no és correcte *en tant que*.

✗ *Hi va assistir en tant que vicepresident.*

✓ *Hi va assistir com a vicepresident.*
[Hi va assistir en qualitat de vicepresident.]

Com a no perd la *a* quan el mot següent comença amb aquesta mateixa vocal.

✗ *L'han contractat com ajudant.* ✓ *L'han contractat com a ajudant.*

No és el mateix dir *S'estimen com germans* que *S'estimen com a germans*.

✓ *S'estimen com germans.*
[S'estimen de la mateixa manera que els germans, però no tenen cap vincle familiar.]

✓ *S'estimen com a germans.*
[Són germans, i l'estima que es tenen és fraternal.]

D'altra banda, cal tenir en compte que **com a** es redueix a **com** davant d'un article indefinit.

✗ *Ha estat reconeguda com a una de les empreses més innovadores.*

✓ *Ha estat reconeguda com una de les empreses més innovadores.*

COM CITEM EN CATALÀ? UN NEGOCI RENDIBLE DE SOFÀS RENTABLES TOPÒNIMS OFICIALS NO NORMATIUS

Com citem, en català?

Quan hem de citar algú perquè comparegui en un dia i a una hora prefixats fem una **citació a dia cert** (en castellà, *citación a comparecencia*). En canvi, quan citem algú perquè comparegui dins un termini concret, però sense especificar una data exacta, fem una **citació a termini** (en castellà, *emplazamiento*).

He rebut una citació a dia cert de l'oficina de Recursos Humans; hi haig de comparèixer el dia 26 de novembre, a les 12 h.

L'han citat a termini perquè comparegui al jutjat en un màxim de quinze dies, comptadors a partir de la data en què ha rebut la citació.

Un negoci rendible de sofàs rentables

Rendible ve del verb *rendir*, que vol dir 'produir un benefici o una renda', mentre que **rentable** ve del verb *rentar*, que significa 'netejar amb aigua o amb un altre mitjà'.

rendible

rentable

El negoci continua sent rentable.

La funda del sofà és rentable.

El negoci continua sent rendible.

Topònims oficials no normatius

A la província de Girona hi ha cinc noms de municipis que presenten una denominació que no segueix la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, però que, en canvi, té caràcter oficial.

Forma oficial

Capmany
Castell-Platja d'Aro
Lladó
Massanes
Forallac

Forma normativa

Campmany
Castell i Platja d'Aro
Lledó (d'Empordà)
Maçanes
Vulpellac, Fonteta i Peratallada

FINS O FINS A?

***BASTANTEJAR, VALIDAR, AUTENTIFICAR O AUTENTICAR?**

Fins o fins a?

Escriurem *fins a* quan en una frase paral·lela, en absència de *fins*, escriuríem *a*. Vegem-ho amb uns exemples:

En una frase com *Hi haurà comissió informativa la setmana que ve*, no apareix cap *a* davant *la setmana que ve*. Per tant, tampoc no s'ha de posar cap *a* en la frase *No hi haurà comissió informativa **fins** la setmana que ve*.

En canvi, a la frase *Hem anat a l'Ajuntament*, la *a* precedeix *l'Ajuntament*. Per això, també s'ha de mantenir quan construïm la frase amb *fins*: *Ens hem arribat **fins a** l'Ajuntament*.

Fins a acompanya les hores, les dates, les parts del dia i algunes locucions de temps i de lloc que ja van precedides de la preposició *a* (*al damunt, a la vora, als afores, a la tarda, a la matinada, a trenc d'alba...*).

El registre és obert fins a les 14.00 h.

Fins al novembre no hi haurà eleccions.

Fins precedeix els adverbis i equivalents que normalment van sense *a* (*aquí, allà, després...*), i els dies de la setmana:

Fins aquí hem arribat!

El termini no finalitza fins dimarts.

Fins demà!

No tornarà fins l'any que ve.

***Bastantejar, validar, autenticar o autenticar?**

Validar vol dir 'verificar, un advocat, una procura per tal de comprovar si és suficient jurídicament per intervenir en una actuació judicial o administrativa'. L'equivalent en castellà és *bastantejar*, que sovint es tradueix al català, de manera incorrecta, com a **bastantejar*. Hem d'evitar aquesta forma, ja que no és normativa.

Autenticar (o *autenticar*) significa 'legalitzar un acte jurídic, un funcionari o una persona legalment autoritzada, per tal que tingui plens efectes jurídics'.

ACORDAR NO ÉS DECIDIR PRENGUEM MIDES!

Acordar no és decidir

El subjecte del verb *decidir* tant pot ser singular com plural, mentre que el verb *acordar* demana un subjecte plural, ja que per arribar a un acord calen, almenys, dues persones.

acordar

decidir

acordar

decidir

El president ha acordat atorgar la subvenció.

El president ha decidit atorgar la subvenció.

La Junta de Govern ha decidit / ha acordat aprovar el conveni de col·laboració.

Prenguem mides!

En català, no tenim **tamanys*, sinó **mides** o, segons el context, **dimensions**, **grandàries**, **formats**...

El tamany de la taula és excessiu per a aquest despatx.

La mida de la taula és excessiva per a aquest despatx.

Els projectes s'han de lliurar en tamany DIN A4.

Els projectes s'han de lliurar en format DIN A4.

S'ha d'evitar la locució **a mida que*, amb el significat de 'durant el temps en què s'esdevé alguna cosa' o 'mentre', que es pot substituir per *a mesura que*.

A mida que es fa gran, es va tornant més rondinaire.

A mesura que es fa gran, es va tornant més rondinaire.

SENYALAR O ASSENYALAR?

Senyalar o assenyalar?

Desembre 2010												Gener 2011																			
1	2	3	4	5	nit de reis: cavalçada (i no calbaltat o cavalgada)							3	4	5	6	7	8	9	Cap d'any reís 1 2												
6	7	8	9	10	11	12						10	11	12	13	14	15	16													
13	14	15	16	17	18	19	nadal					17	18	19	20	21	22	23													
20	21	22	23	24	25	26	Sant Esteve					24	25	26	27	28	29	30													
27	28	29	30	31	nit de Nadal (i no nit bona)							31																			
nit de cap d'any																															

Fixeu-vos que **senyalar** significa 'fer un senyal en una cosa'. Per això senyalem una data en un calendari, la casella d'un formulari, una peça de roba, etcètera.

En canvi, **assenyalar** expressa l'acció d'indicar amb el dit (*Va assenyalar el culpable*), o bé fa referència a l'acció de fixar una data (*assenyalem la data d'un esdeveniment*).

ELS CÀRRECS NO SÓN MAJÚSCULS ELS REIS D'ORIENT CONTRA ELS REIS DE BÈLGICA

Els càrrecs no són majúsculs

En català, igual que en altres llengües com ara l'espanyol, tots els càrrecs, sense distinció, s'escriuen amb minúscula, com també els títols acadèmics i nobiliaris i els noms de professions i d'oficis.

el diputat de Medi Ambient, senyor Guillem Batlle
la presidenta del Parlament
el xofer de la Presidència
l'arquitecta tècnica que sotasigna
la primera tinenta d'alcaldia
el cap dels Mossos d'Esquadra

Només escrivim amb majúscula el càrrec quan va precedit d'un tractament protocol·lari.

el Molt Honorable Senyor President de la Generalitat, Artur Mas

Ara bé, l'escrivim amb minúscula si no acompanya el tractament protocol·lari (quan el tractament protocol·lari i el càrrec queden separats pel nom de la persona que el té).

el Molt Honorable Senyor Artur Mas, president de la Generalitat

Pel que fa a la forma de tractament general *senyor/senyora*, va amb minúscula quan s'escriu la paraula sencera, però amb majúscula quan s'utilitza abreujadament.

la senyora M. Rosa Villar —————→ *la Sra. M. Rosa Villar*

Altres formes de tractaments civils, de l'àmbit religiós, acadèmic, etc. (*doctor, mossèn, professor...*) segueixen el mateix criteri:

el doctor Ferran —————→ *el Dr. Ferran*

la professora Soler —————→ *la Prof. Soler*

Els Reis d'Orient contra els reis de Bèlgica

Escrivim *Reis d'Orient* amb majúscula inicial perquè, en aquest cas, el mot *Reis* forma part del que ha esdevingut el sobrenom d'uns personatges (Melchior, Gaspar i Baltasar). El mateix passa amb els *Reis Catòlics*.

En canvi, escrivim *reis de Bèlgica*, *reina de Dinamarca*, etc. amb minúscula inicial perquè, en aquests exemples, el mot *reis/reina* només designa un càrrec.

CARNAVAL O CARNESTOLTES? NOMENAR O ANOMENAR? FULLET, FOLLETO O FULLETÓ?

Carnaval o Carnestoltes?

Anomenem **Carnaval** o **Carnestoltes** el període que precedeix la quaresma, i **carnestoltes**, el ninot de palla que durant el Carnaval es posa en finestres i balcons i es crema el darrer dia.

Nomenar o anomenar?

Anomenar vol dir 'donar nom (a algú o alguna cosa), o esmentar algú o alguna cosa':

Saps que han nomenat en Bellveí president de l'escala?

En Bellveí? No me l'anomenis, que no el puc veure! Saps que l'anomenen *Malveí*? Per què deu ser!

*Anomenem Carnaval o Carnestoltes el període que precedeix la quaresma.
Han anomenat Ermessenda la seva filla.
Durant la reunió el van anomenar diverses vegades.*

Nomenar significa 'designar per a un càrrec, per a una funció':

Va ser nomenat diputat pel partit judicial de Girona.

Fullet, follet o fulletó?

Un **fullet** és un full imprès de dimensions reduïdes que sol tenir una funció informativa o publicitària. Si es presenta doblegat en dues o tres parts també es pot anomenar *díptic* o *tríptic*, fent referència al nombre de pàgines que té.

En canvi, un **follet** és un ésser imaginari; un esperit imaginat per la superstició popular, que suposadament habita certes cases, turmenta la gent durant el son, etc.

Pel que fa al mot **fulletó**, no té el mateix significat que *fullet*, sinó que fa referència a les diferents parts d'una obra literària que s'entreguen per fascicles.

LES HORES

Les hores

En general, escrivim amb lletres les indicacions horàries, si bé convé escriure l'hora amb xifres (sistema internacional) en textos en què cal la màxima precisió (textos administratius i protocol·laris), ja que d'aquesta manera la informació, a part de ser més exacta i breu, es visualitza més bé.

Si utilitzem el sistema internacional, separem l'hora dels minuts amb un punt. Els símbols *h* i *min*, que van sempre amb minúscula, els separem del número amb un espai, i els escrivim sense punt final (llevat que es trobin a final de frase).

No es recomana fer servir els dos punts per separar les hores dels minuts i aquests dels segons, i és del tot incorrecte l'ús d'una coma o d'un apòstrof com a elements separadors.

- ✗ *Us comuniquem que a partir de les 15,10 h no hi haurà subministrament elèctric.*
- ✓ *Us comuniquem que a partir de les 15.10 h no hi haurà subministrament elèctric.*
- ✗ *L'horari d'atenció al públic és de les 9 a les 14'30 h.*
- ✓ *L'horari d'atenció al públic és de les 9 a les 14.30 h.*

AMB DATA O EN DATA?

Amb data o en data?

Amb data fa referència a la datació d'un document; és a dir, a la data que hi consta escrita.

El Consorci de les Vies Verdes va presentar l'informe amb data 16 de juny de 2010. [En l'informe hi ha escrita la data "16 de juny de 2010".]

En data es refereix al dia en què s'ha esdevingut quelcom.

El Consorci de les Vies Verdes va presentar l'informe en data 18 de juny de 2010. [El Consorci va presentar l'informe el dia 18 de juny de 2010.]

TENIM TAQUILLES, ARMARIETS I CASELLERS, PERÒ NO *GUIXETES

Tenim taquilles, armariets i casellers, però no *guixetes

La forma ***guixeta** és incorrecta en català. En lloc d'aquest mot, podem fer servir, segons el context, les paraules **taquilla**, **armariet** o **caseller**.

Emprem el mot **taquilla** per designar el lloc, en un teatre, en una estació de ferrocarril, etc., on es tenen les entrades o els bitllets per despatxar-los al públic.

Les entrades del FITAG es repartiran a les **guixetes** de cada teatre.

Les entrades del FITAG es repartiran a les **taquilles** de cada teatre.

Per designar l'armari petit on es deixen els estris personals en un gimnàs, en una escola, etc., fem servir el terme **armariet**.

Guardo les vambes a la **taquilla** del GEiEG.

Guardo les vambes a la **guixeta** del GEiEG.

Guardo les vambes a l'**armariet** del GEiEG.

Finalment, del moble amb caselles o compartiments, sense calaixos ni portes, que permet classificar-hi documents, cartes, objectes, etc., en diem *caseller*.

Deixa'm la correspondència al caseller, que demà passaré a buscar-la.

COM S'ABREUGEN ELS MESOS DE L'ANY? EMPLENEM UN IMPRÈS I FORMALITZEM UNA SOL·LICITUD, PERÒ NO ELS COMPLIMENTEM

Com s'abreugen els mesos de l'any?

L'abreviatura dels mesos de l'any, excepte *març*, *maig* i *juny* (que no s'abreugen perquè tenen una sola síl·laba), es forma per supressió; és a dir, eliminant les lletres de la part final de la paraula:

gener	<i>gen.</i>	febrer	<i>febr.</i>	abril	<i>abr.</i>
juliol	<i>jul.</i>	agost	<i>ag.</i>	setembre	<i>set.</i>
octubre	<i>oct.</i>	novembre	<i>nov.</i>	desembre	<i>des.</i>

Cal tenir en compte, però, que sempre és més clar el mot sencer que l'abreviatura, encara que aquesta sigui molt coneguda. Per això, es recomana fer servir la forma sencera dels mesos a dins dels textos.

Emplenem un impres i formalitzem una sol·licitud, però no els complimentem

En català, el verb **complimentar** només significa 'saludar amb una certa solemnitat', 'fer compliments a algú'. Per això, quan es fa referència a l'acció de completar un formulari o un imprès amb les dades personals, s'utilitza el verb **emplenar**. En cap cas s'ha de fer servir la forma no normativa ***rellenar**.

El president va *complimentar* l'ambaixador francès.

Per subscriure-us a la Revista de Girona heu de *complimentar* la butlleta.

Per subscriure-us a la Revista de Girona heu de *rellenar* la butlleta.

Per subscriure-us a la Revista de Girona heu d'*emplenar* la butlleta.

Pel que fa al verb *omplir*, si bé no és incorrecte dir *omplir un imprès*, es considera preferent construir l'expressió amb el verb *emplenar*, que és més precís.

Quan el que volem expressar és que un imprès s'ha de revestir dels requisits legals o s'ha de presentar degudament emplenat en un registre o davant d'un jutge, escau el verb **formalitzar**.

Cal *formalitzar* la sol·licitud en el Registre General de la Diputació en el termini que estableixen les bases.

QUI OSTENTA PRESUMEIX L'ARTICLE EN ELS NOMS DE LLOC

Qui ostenta, presumeix

El verb *ostentar* significa 'mostrar, especialment amb afectació o per vanitat', i no pas 'exercir, ocupar o tenir'.

- ✓ Com que li agrada *ostentar*, s'ha comprat el cotxe més car que hi ha al mercat.
- ✗ Ostenta el càrrec de gerent de l'organisme autònom.
- ✓ Ocupa el càrrec de gerent de l'organisme autònom.
- ✗ El Barça ostenta el títol de Lliga.
- ✓ El Barça té el títol de Lliga.

L'article en els noms de lloc

L'article s'escriu amb majúscula darrere del codi postal:
17100 La Bisbal d'Empordà

Escrivim amb minúscula inicial l'article que acompanya un nom de lloc o topònim:

- ✗ Vàrem passar per *La Vajol*.
- ✗ La costa d'*El Baix Empordà*
- ✓ Vàrem passar per *la Vajol*.
- ✓ La costa *del Baix Empordà*

Aquesta norma afecta també l'article personal *en/na* i el salat *es/sa/ses*.

- ✗ L'església de Castellar de *N'Hug*
- ✗ Estiuegen a *S'Agaró*.
- ✓ L'església de Castellar de *n'Hug*
- ✓ Estiuegen a *s'Agaró*.

En les llistes de topònims, tant podem escriure l'article al davant com al darrere. En cas que escriguem l'article al davant, no l'hem de tenir en compte a l'hora d'ordenar alfabèticament els topònims:

✗
El Pla de l'Estany
L'Alt Empordà
La Garrotxa | ✓
L'Alt Empordà
La Garrotxa
El Pla de l'Estany | ✓
Alt Empordà, l'
Garrotxa, la
Pla de l'Estany, el |
|---|---|---|

UN DE JULIOL O U DE JULIOL? TERMINI, TERME O *PLAÇ?

Un de juliol o u de juliol?

Emprem la forma **u** quan fem referència al primer terme d'una sèrie numerada, com a sinònim de *primer*, i no pas a una quantitat exacta.

- ☐ **x** Trobareu més informació a la pàgina **un** del document adjunt.
- ☒ **✓** Trobareu més informació a la pàgina **u** del document adjunt. [Trobareu més informació a la primera pàgina del document adjunt.]

Per tant, en les datacions que s'escriuen amb lletres fem servir **u** i no pas **un**:

- ☐ **x** Girona, vint-i-un de juliol de 2011
- ☒ **✓** Girona, vint-i-u de juliol de 2011

En canvi, quan expressem una quantitat utilitzem la forma **un**:

- ☐ **x** El Girona va guanyar per dos a u. [referint-se a gols]
- ☒ **✓** El Girona va guanyar per dos a un. [referint-se a gols]

El numeral **u** és invariable; emprem la mateixa forma tant si acompanya un nom masculí com femení.

- ☐ **x** Els periodistes seuran a la fila **una**.
- ☒ **✓** Els periodistes seuran a la fila **u**.

En canvi, la forma **un** té flexió de gènere.

- ☒ **✓** Els nens, aneu passant d'un **en un**.
- ☒ **✓** Les nenes, aneu passant d'una **en una**.

Termini, terme o *plaç?

En llenguatge administratiu i jurídic, **termini** designa el període assenyalat per a l'acabament d'un contracte, per al compliment d'una obligació o per a la presentació d'una demanda, un recurs, etc.

*El **termini** de presentació de sol·licituds finalitza el 24 de maig de 2011.*

El mot **terme** fa referència al moment final, o més rarament inicial, d'un espai de temps prefixat, d'un termini.

*Tenint en compte que el **termini** de presentació de piques és de 15 dies naturals, el **terme** s'escau el dia 22 de setembre.*

Pel que fa a la forma ***plaç**, cal evitar-ne l'ús, ja que no és normativa.

- ☐ **x** El **plaç** per executar les obres és de cinc mesos.
- ☒ **✓** El **termini** per executar les obres és de cinc mesos.

La construcció ***a mig termini** no és normativa, sinó que la forma adequada és **a mitjà termini**.

- ☐ **x** Està previst que comencin les obres **a mig termini**.
- ☒ **✓** Està previst que comencin les obres **a mitjà termini**.

DICCIONARIS GENERALS I TERMINOLÒGICS

Tot seguit, us oferim un breu recull dels diccionaris generals i terminològics més recomanables que podeu consultar per Internet. (Per a més informació, consulteu el *Vet Aquí!* del mes de gener de 2011.)

Diccionari de la llengua catalana (DIEC): <<http://dlc.iec.cat>>

Optimot: <<http://www14.gencat.cat/llc/AppJava/index.jsp>>

Diccionari de la llengua catalana multilingüe:
<<http://www.grec.net/cgi-bin/mlt00.pgm>>

Diccionario de la lengua española (DRAE):
<<http://www.rae.es/rae.html>>

Cercaterm: <<http://www.termcat.cat/ca>>

Diccionari jurídic català: <<http://cit.iec.cat/DJC/default.asp>>

Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya:
<<http://ves.cat/aP4R>>

LLIBRE D'ESTIL DE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA

Llibre d'estil de la Diputació de Girona

Els continguts d'aquest llibre d'estil, que és d'aplicació als textos escrits en català de la Diputació i dels organismes que en depenen, es presenten distribuïts en dos blocs:

- 1) «La llengua de la Diputació, un element d'imatge institucional»: recull aspectes de presentació, de redacció, i diferents qüestions convencionals (l'ús de les majúscules i les minúscules, les abreviacions, etc.).

2) «La documentació administrativa i protocol·lària»: ofereix orientacions i exemples per ajudar a redactar els principals documents que es generen a la Diputació de Girona.

Des de l'Oficina de Serveis Lingüístics us animem a proposar-nos temes que us interessaria que tractéssim, siguin de normativa (pronoms febles, relatius, etc.), de qüestions convencionals, de terminologia administrativa o de qualsevol altre àmbit d'interès per a la Diputació (informàtica, medi ambient, economia...), etc. Podeu fer-ho a l'adreça osl@ddgi.cat.

Diputació de Girona
www.ddgi.cat

Diputació de Girona

Pujada de Sant Martí, 4-5 | 17004 Girona

Tel. 972 185 000 | Fax 972 208 088

[Avís legal](#) | [Privacitat](#) | [Accessibilitat](#)